

Kh 29.11.2016 Liite 2 (§ 224)
Kv 15.12.2016 Liite 2 (§ 72)

MARTTILAN KUNNAN KONSERNIOHJE

Khall 29.11.2016 § 224
Kvalt 15.12.2016 § 72
Voimaan
1.1.2016

SISÄLLYSLUETTELO

1	Konserniohjeen tarkoitus ja perusta
2	Konserniohjeen soveltamisala
3	Konserniohjeen sitovuus
4	Kunnan toimielinten toimivallanjako
5	Konsernin taloudenhoito ja raportointi
6	Keskitetyt konsernitoiminnot
7	Kuntakonsernin tarkastu ja valvonta
8	Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet

1. KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

Konserniohjeessa määritellään Marttilan kunnan ja sen omistamien tytäryhteisöjen johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvistä toimintaperiaatteista. Tavoitteena on varmistaa kunnan omistaja-poliittisten tavoitteiden ja strategioiden saavuttaminen sekä yhtenäistää toimintakulttuuri ja käytännöt koko konsernin tasolla.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantumiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

2. KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALA

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, joissa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Liitteenä olevassa konsernikaaviossa on esitetty kunnan tytäryhteisöt (konserniohjeen alaiset yhteisöt) sekä osakkuusyhtiöt.

3. KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä muuta johdu.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kunnanhallitukselle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kunnan johdon oikeudellista asemaa.

4. KUNNAN TOIMIELINTEN TOIMIVALLANJAKO

Kunnanvaltuusto

- määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet

Kunnanhallitus

- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä

Lautakunta

- huolehtii erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja

- johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa
- vastaa konserniohjeen mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle

Konsernijohto

- Konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa. Konsernijohto vastaa konsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnan edustaja

- Toiminnassaan konserniin kuuluvien yhteisöjen hallintoelimissä kunnan nimeämien edustajien tulee ottaa huomioon konsernin etu ja toimia valtuuston konsernille asettamien kokonaistavoitteiden sekä konsernijohtolta mahdollisesta saamiensa toimintaohjeiden mukaisesti.
- Edustajan esteellisyydestä säädetään kuntalaissa.

5. KONSERNIN TALOUDENHOITO JA RAPORTOINTI

Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu on toteutettava niin, että kuntakonsernin toiminta on taloudellisesti turvattua pitkällä aikavälillä.

Yhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Kirjanpidon tulee olla kirjanpitolaissa määriteltyjen määräaikojen mukaisesti ajantasalla ja se tulee säilyttää lain mukaisen määräajan. Lisäksi tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien tulee järjestää kirjanpitonsa niin, että sen perusteella voidaan laatia kuntalain edellyttämä konsernitilinpäätös.

Konsernin tilikausi on kalenterivuosi. Poistojen laskennassa noudatetaan soveltuvin osin kunnanvaltuuston hyväksymää poisto-ohjetta.

Konsernitilinpäätöksen laatimista varten tulee toimittaa seuraavat asiakirjat:

- tytär- ja osakkuusyhteisöjen tilinpäätösasiakirjat liitetietoineen, toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus
- tulos- ja rahoituslaskelman toteutumavertailut (budjetoidut vs. toteutuneet)
- kokonaistalouden tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakaaraisuudesta
- palvelujen määrää, laatua ja muita toiminnallisia tavoitteita koskeva vertailu

Tilinpäätöksen ja toimintakertomukset on toimitettava tilikautta seuraavan helmikuun loppuun mennessä sekä lisäksi tulee toimittaa viipymättä kopiot tilintarkastuskertomuksesta sekä yhtiö-, vuosikokouspöytäkirjasta tai vastaavasta tilinpäätöksen käsittelystä.

Raportointi

Raportointi toteutetaan pääsääntöisesti kuukausittain talousarvioon perustuvana totetumisvertailuna ja osavuosisraporttien yhteydessä. Osavuosisikatsaukset tuotetaan kunnanhallitukselle. Konsernijohto antaa raportointia koskevat tarkemmat ohjeet. Eri tytäryhtiöitä koskevat ohjeet voivat poiketa toisistaan.

Kuntalain 116 §:n mukaan tytäryhteisö on velvollinen antamaan kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

6. KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT

Keskitettyjen konsernitoimintojen järjestäminen

Tytäryhteisöjen tulee selvittää keskitettyjen toimintojen (esim. hankinnat, rahoitus- ja sijoitus-toiminta, maksuliikenteen hoito, riskienhallinta, vakuuttaminen, henkilöstöpolitiikka ja tietohallinto) edellytykset ennen toimintojen toteuttamista. Päätös keskitettyjen palvelujen käyttämisestä tehdään erikseen kussakin konserniyhteisössä.

Sisäiset hankinnat ja hankintayhteistyö

Tytäryhteisöjen tulee selvittää hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista.

Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin konserniyhteisössä emokunnan ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä.

Sijoittamista koskevat ohjeet

Kassavarojen sijoittamisessa tulee noudattaa kunnanvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan perusteita.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan järjestämisessä noudatetaan kunnan riskienhallintapolitiikkaa. Tytäryhtiöiden on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty.

7. KUNTAKONSERNIN TARKASTUS JA VALVONTA

Kuntakonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kunnan sisäistä valvontaa. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto (kunnanhallitus ja kunnanjohtaja), jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Tytäryhtiöiden tulee huolehtia siitä, että yhtiössä on määritelty sisäisen valvonnan toiminta-periaatteet ja että yhtiössä seurataan valvonnan toimivuutta.

Konserniyhteisöjen tilintarkastuksessa noudatetaan ao. konserniyhteisöä koskevia tilintarkastussäännöksiä ja tilintarkastajan auktorisointivaatimuksia.

Tarkastuslautakunnan tehtävä konserniyhteisöjen tarkastuksessa kohdistuu pääsääntöisesti konserniyhteisöjen valvontaan nimettyjen vastuuhenkilöiden toiminnan tarkastamiseen.

8. TYTÄRYHTEISÖJEN NEUVOTTELUVELVOITTEET

Kuntakonserniin kuuluvan yhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä kunnan, tavallisesti konsernijohton, ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kunnan toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen.

Tytäryhteisön johdon tulee toimia huolellisesti ja yhteisön edun mukaisesti. Ohjeessa edellytetty pääomistajan ennakkokäsityksen selvittäminen on linjassa tämän velvoitteen kanssa ja kuuluu lähtökontaisesti huolelliseen asioiden valmisteluun. Ennakkokäsityksen selvittämisen yhteydessä tulee huomioida yhteisön omistajien yhdenvertaisuuden periaate ja tytäryhteisön etu.

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan on hankittava kunnan/konsernijohton ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhtiön perustaminen
- toimitusjohtajan valinta
- tilin-/toiminnantarkastajan valinta
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- merkittävät investoinnit
- pääomarakenteen muuttaminen
- merkittävät kiinteistö- ja yrityskaupat
- merkittävät lainanotot